voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 23-11-2022

Onderwerp	Nu Niet Zwanger
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder	Michiel van Willigen
Informant	Anouk Ganseij / Charlot Profijt
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	038 498
Email	A.Ganseij@zwolle.nl
Bijlagen	

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Het starten van het programma Nu Niet Zwanger.

Inleiding
In 2021 en begin 2022 zijn er verkennende gesprekken gevoerd met partijen uit de geboortezorgketen, GGD en andere gemeenten over het programma Nu Niet Zwanger (NNZ). Er kwamen signalen van diverse partijen uit de stad (partners in de geboortezorgketen en partijen als Tactus, Frion en Veilig Thuis) dat er behoefte is aan meer ondersteuning rondom het gesprek over een eventuele kinderwens en vooral wanneer het misschien beter is om deze wens (tijdelijk) uit te stellen. Het programma NNZ geeft hier gevolg aan. Ook is het programma NNZ een vervolg op de motie preventie en preconceptiezorg (deze motie is al afgedaan). Het betreft inzet op preventie om ongewenste zwangerschappen in een kwetsbare situatie te voorkomen. NNZ draagt bij aan de doelen van de beleidsagenda gezondheid 2022-2026 en ons preventief jeugdbeleid. We versterken hiermee de bewegingen uit de Hervormingsagenda Sociaal Domein.
Met deze nota informeren wij u over het starten van het programma NNZ vanaf 2023.

Kernboodschap
Het gesprek door professionals met kwetsbare ouders over een eventuele kinderwens te versterken en daarmee een bijdrage te leveren aan het verminderen van ongeplande zwangerschappen en kwetsbare situaties voor ouders en kind. Daarnaast inzet te plegen op het versterken van de keten rondom deze kwetsbare ouders.

Toelichting
Het programma NNZ vat het gedachtegoed zelf als volgt samen: NNZ ondersteunt kwetsbare mensen (mannen en vrouwen) een bewuste keuze te maken over het moment van hun kinderwens, zodat zij niet onbedoeld zwanger raken. Doel van het programma is dat professionals die met deze doelgroep werken in de verslavingszorg, psychiatrie, de sociale wijkteams en in de gehandicaptenzorg zelf de kinderwens van een cliënt op tafel durven leggen en handvatten hebben om dit gesprek zodanig te voeren dat ouders voldoende geïnformeerd zijn om bewust te kunnen kiezen voor een zwangerschap of het voorkomen daarvan. Voor die tweede optie biedt het programma een goede samenwerking met de medische en farmaceutische keten. Een partner is bijvoorbeeld de abortuskliniek, die expertise kan leveren over het voorkomen van zwangerschappen. Voor de eerste optie (wel zwanger worden) wordt doorverwezen naar interventies binnen Kansrijke Start, om ouders te begeleiden in een goede voorbereiding. Een lange termijndoel is dat het bespreken van de kinderwens, seksualiteit en anticonceptie regulier werk wordt.

Het programma omschrijft de doelgroep als ‘kwetsbaar’ om aan te geven dat er in hun levens vaak meerdere factoren zijn die het moeilijk maken om zelfstandig weloverwogen beslissingen te nemen. Specifieker: NNZ richt zich op kwetsbare mannen en vrouwen in de vruchtbare leeftijd, waarbij er sprake is van een combinatie van:

1. multi-problematiek
2. gebrek aan zelfredzaamheid en zelf herstellend vermogen
3. tekortschieten of onvoldoende aansluiten van hulp van zorg en omgeving
4. vanwege complexe problematiek vaak in beeld bij diverse organisaties

De doelgroep bestaat voor het grootste deel uit mannen en vrouwen zonder bewuste kinderwens, maar met het risico toch zwanger te worden. Een kleiner deel van de doelgroep heeft juist een sterke kinderwens, zonder te overzien wat het krijgen van een kind in de praktijk daadwerkelijk betekent. De kinderwens is dan soms een uiting van een onderliggende behoefte om ‘mee te doen’ of een sterke zorgbehoefte.

NNZ is een programma binnen het landelijke programma Kansrijke Start. Kansrijke Start kent drie programmalijnen, naar de periode van de eerste 1000 dagen van een kind: voor de geboorte, tijdens de zwangerschap en na de zwangerschap. Het programma NNZ valt binnen de programmalijn *voor de geboorte*. Het programma is een samenwerking tussen Rutgers, GGD en VWS.
NNZ draagt bij aan de doelen binnen de beleidsagenda gezondheid 2022-2026 en ons preventief jeugdbeleid, namelijk preventief inzetten op de gezondheid en het welzijn van kwetsbare ouders en (ongeboren) kind.

Van de G40 gemeenten is 75% aan de slag met NNZ. Gemeente Deventer heeft NNZ begin 2022 uitgerold en daarvoor is er bij GGD IJsselland een projectleider en inhoudelijk coördinator aangesteld. De gemeente Zwolle kan via GGD IJsselland goed aansluiten bij de al bestaande structuur en ervaringen van de gemeente Deventer. Daarnaast wordt er vanuit de GGD ingezet op het bevorderen van aansluiting van andere gemeenten in de regio, omdat veel betrokken organisaties (zoals Tactus, Veilig Thuis en Frion) regionaal werken.

Organisaties kunnen zich via zorgnetwerken van de GGD aansluiten bij een NNZ-programma. Het programma traint aandachtsfunctionarissen binnen deze organisaties, die het gedachtegoed verspreiden onder hun collega's.

Financiën
De incidentele dekking van de projectleider komt uit resterende rijksmiddelen Kansrijke Start. De structurele dekking van de inhoudelijk coördinator en overige kosten (opleiding, communicatie, anticonceptie) heeft plaatsgevonden via de begroting 2023.

Naast de verwachte kosten, heeft het programma ook financiële voordelen. Op verzoek van de VNG is er een maatschappelijke kosten-batenanalyse van deelname aan NNZ uitgevoerd. De kosten bleken circa € 403 per cliënt. De maatschappelijke baten variëren tussen € 6.820 en € 52.070 in het eerste levensjaar, afhankelijk van de begeleiding die nodig zou zijn na de geboorte van een kind.

Communicatie
Na besluitvorming is het van belang de betrokken en geïnteresseerde partners te informeren dat we vanuit de gemeente Zwolle van start gaan met NNZ. Dit doen we door hen in te lichten en uit te nodigen voor een -gezamenlijk met de projectleider voorbereide- aftrapbijeenkomst.

Vervolg
Het programma start in 2023 door middel van een aftrapbijeenkomst voor alle betrokken en geïnteresseerde partijen en de start van de projectleider.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer